

Gratis krant!

KLASSE!

ONDOGMATISCHE KRANT TER BESPOEDIGING VAN HET EINDE VAN HET KAPITALISME

Nr 5 | 2009

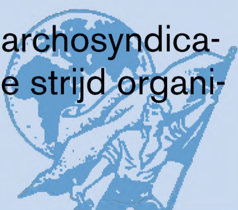

FOTO: ANEO KONING

Bewoners Amersfoort blokkeren doorgang neonazi's

De Krant

Klasse! is een krant die ongeveer elke drie maanden uitkomt, gratis en in grote oplage zodat die makkelijk te verspreiden is. Wij willen graag in alle uithoeken terechtkomen. Als je dus wilt helpen verspreiden, haal 'm dan af op punten waar die ligt, of vraag een pakje exemplaren aan via klasse@globalinfo.nl

We zoeken ook geld, om de drukkosten te betalen.

Ons banknummer daarvoor is: 9554857 (van het Lab in Amsterdam).

De globalisering van de NAVO

Begin april wordt in Straatsburg en Baden Baden de zestigste verjaardag van de NAVO 'gevierd'. Demonstranten grijpen die gelegenheid aan om een einde van de militaristische organisatie te bespoedigen. Op deze pagina wat achtergrondinformatie.

★ KEES KALKMAN (VD AMOK)

In een artikel in Foreign Affairs – het blad van de Council on Foreign Relations, de atlantici in de Verenigde Staten – constateerden Ivo Daalder en James Goldgeier in 2006 dat de NAVO 'zonder al teveel kabaal' een wereldwijd ('global') opererende organisatie was geworden (FA sep/okt 2006, 'Global NATO'). Terwijl de NAVO was opgericht als bewaker van het Koude Front in Europa, voerde het bondgenootschap nu oorlog in Afghanistan onder het etiket stabiliseringoperatie, leidde officieren op in Irak, en gaf logistieke steun aan een militaire operatie van de Afrikaanse Unie in Darfoer. Bovendien waren er af en toe kleinere NAVO-activiteiten, proefdraaien voor het grotere werk, zoals hulpverlening aan de slachtoffers van de orkaan Katrina in de Verenigde Staten en van de grote aardbeving in Kasjmir. Sindsdien zijn daar nog maritieme NAVO-operaties tegen piraten rond de Hoorn van Afrika en in de toekomst mogelijkerwijs in de Golf van Guinee bijgekomen. Die worden nu al betiteld als de grootste concentratie van oorlogsschepen sinds de Tweede Wereldoorlog.

Wereldwijd

Er deden al eerder ideeën de ronde over een 'wereldwijd partnerschap' met landen die in andere werelddelen steun kunnen verlenen aan dit soort militaire interventies, landen zoals Australië, Japan, Zuid-Korea en Nieuw-Zeeland. Maar het artikel wilde een stap verder gaan, door het NAVO-lidmaatschap zelf open te stellen voor dit soort 'democratische staten'.

Het is het gevolg van de situatie na het einde van de Koude Oorlog (1989) en vooral na de aanslagen van 11 september 2001. Tussen 1989 en 2001 leek de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties aanvankelijk in een losse

LEES VERDER OP PAGINA 3

De befaamde Nederlandse voetbalcoach Rinus 'De generaal' Michels merkte eens op over een speler dat die voetbalde 'alsof hij het had geleerd uit een boekkie'. En hij bedoelde dat niet positief. Met actievoeren zou wel eens iets vergelijkbaars aan de hand kunnen zijn. De laatste tijd verschijnen er steeds meer actiehandboeken (*). Het zijn goedbedoelde pogingen om kennis door te geven en te onderwijzen in de subversieve praktijk.

Ontvlambare woorden

De vraag is of die handleidingen wel werken. Is goedgeschreven fictie niet veel leerzamer? Zijn de processen die tot verzet voeren niet veel te complex om in recepten gevangen te worden? En wat is dan het recept voor de inspiratie en fantasie en de droom dat iets geheel anders zou kunnen zijn, wat uiteindelijk de voornaamst ingrediënten zijn van een opstandige daad? Het recept voor een goed kampvuur in een actiekamp waar de beste plannen ontstaan?

De vraag rees derhalve ter redactie of ze nog bestaan: romans die tot politieke daden aanzetten, die zo indringend zijn dat ze de werkelijkheid kan veranderen door mensen tot daden te bewegen?

De Uruguayaanse schrijver Eduardo Galeano beschrijft in 'Het Boek der Omhelzingen' het effect dat een Peruaanse dichtbundel eens had op een Spaanse militair: 'José Manuel Castañón was kapitein geweest in het Spaanse leger. Strijdend voor Franco had hij een hand verloren en een paar medailles gewonnen. Op een avond, kort na de oorlog, ontdekte de kapitein bij toeval een verboden boek. Hij sloeg het open, las een regel, las twee regels, en kon er zich niet meer van losmaken. Kapitein Castañón, held van het zegevierende leger, bracht de hele nacht wakend door, gegrepen, César Vallejo, de dichter van de overwonnenen, lezend en herlezend. De volgende ochtend, na die nacht, nam hij ontslag uit het leger en weigerde nog één peseta in ontvangst te nemen van de regering van Franco. Hij werd gearresteerd. Later ging hij in ballingschap.'

Kijk, dat is nu 'literair effect', daar zoeken we naar. Of zou het zo zijn dat dat alleen kon in een voorbije periode? Dat we nu, in het 'empire of signs' alleen nog door beelden en flitsen bewogen worden?

Er is natuurlijk veel literatuur verschenen die activisten of opstanden als onderwerp heeft. Vaak gebeurt dat vanuit een weinig geëngageerd standpunt van de schrijver – of soms zelfs ronduit anti, zoals Doris Lessing's beschrijving van het Londense krakersmilieu in The Good Terrorist. Meestal etaleren de schrijvers ook vooral hun vooroordelen over de hen onbekende wereld van activisten, woongroepbewoners en bommengooiers. Alleen om die reden al is het een verademing als de schrijvers wél weten waar ze het over hebben.

Een bijzondere plek neemt de Amerikaanse schrijver TC Boyle

LEES VERDER OP PAGINA 7

Mensenhandel als dekmantel om ruimte te scheppen voor yuppen

Sex, arbeid en stadsvernieuwing

”Als men iets aan bankovervallen wil doen, gaat men toch ook niet alle banken sluiten. Dan gaat men op zoek naar de bankrovers.” (Rode Draad)

★ DOOR DORO EN EMMA
(voor de noten: zie de versie van dit stuk op internet)

‘Schoon, heel en veilig’: Deze drie woorden moeten binnenkort in het historische centrum van Amsterdam hun toverkracht tonen. De regerende partijen in de coalitie zijn overeengekomen dat postcodegebied ‘1012’ een andere klantenkring moet aantrekken. ‘Ambachtelijke bedrijvigheid, winkels, cultuur, kunst en horeca’ moeten er komen op het Oudekerksplein. En er is ‘straks geen plaats meer voor prostitutie’. Als we de stadsbestuurders moeten geloven dan is Amsterdams beroemde Redlight District een broedplaats van criminaliteit die vooral door sekswerk en smartshops in stand gehouden wordt. Dat laatste zou volgens de plannen alleen nog binnen een scherp afgegrensd en ingeperkt gebied plaats mogen vinden, met name bij de Oudezijds Achterburgwal. De argumenten: Op die manier kan het witwassen van geld en de mensenhandel ingedamd worden die nu zo welig zouden tieren in het ondoorzichtelijke prostitutie en drugs-milieu.

De hier opgevoerde argumentatie is net zo oeroud als de kritiek erop. De hervorming van Parijs na de opstanden van de Parijse Commune ging ook al vergezeld van de bewering dat dat goed was om de verloedering tegen te gaan. Toen was het nog de mythe van de ‘gevallen meisjes’ die ervoor zorgde dat vrouwen uit het prostitutiemilieu zouden moeten worden ‘bevrijd’. Ook vandaag lijkt het geen probleem te zijn om seksarbeid gelijk te stellen met allerlei duistere handelingen. Zelfbenoemde deskundigen bespeuren al snel overal mensenhandel. Zoals bijvoorbeeld PVDA-wethouder Lodewijk Asscher, die er geen been in ziet om de raamprostitutie op de Wallen in verband te brengen met criminaliteit, gedwongen prostitutie en loverboys. Dat terwijl organisaties van prostituees en ondersteunende ngo’s al jaren stellen dat sexarbeid en sexueel geweld niets met elkaar van doen hebben. “De hoerenbeweging zegt, dat gedwongen prostitutie niet bestaat. Want prostitutie is gebaseerd op een handelsafspraak tussen twee volwassen mensen. Als die handel niet plaatsvindt, gaat het niet om prostitutie. Dan gaat het om seksueel geweld” – aldus verklaart Veronica Munk van TAMPEP International in een gesprek. Ondanks dergelijke regelmatig ingebrachte meningen van echte deskundigen, ligt volgens Asscher de oplossing van het probleem voor de hand: Er moet een einde komen aan de raamprostitutie. “Liever een toeristenattractie minder dan medeplichtigheid aan misbruik van vrouwen. Die vrouwen die wel vrijwillig en zelfstandig in de prostitutie willen werken, kunnen prima terecht op andere plaatsen, in sekshuizen en bordelen.” Zo sluit de cirkel zich keurig: Prostitutie op de Wallen is misbruik van vrouwen, en daarom moet de prostitutie op de Wallen ook weg. En zo gauw die weg is en verplaatst naar sekshuizen en bordelen, is ook het probleem verdwenen.

FOTO: KLASSE

Monument voor prostituees op de Wallen.

> Ook vandaag lijkt het geen probleem te zijn om seksarbeid gelijk te stellen met allerlei duistere handelingen.

Geweld bestrijden

Bij zulke geniale redenaties dringt zich niet alleen het vermoeden op dat de argumentatie scheef loopt, maar ook dat hier de boel bedonderd wordt door gebruik van een gevoelig thema, namelijk sexueel geweld. Ten slotte zal het geen simpele verhuizing van plek zijn die sexueel geweld uit zal bannen. Ook al is het moeilijk om überhaupt te beschrijven hoe dat wel bestreden kan worden, zal iedereen begrijpen dat geweld structureel eerder hen treft die ‘kwetsbaar’ zijn omdat ze minder makkelijk toegang hebben tot maatschappelijke macht en hulpbronnen. Dat is vaak omdat ze vrouw, homoseksueel of trans* zijn, of omdat ze een migrantenachtergrond hebben. Wie wat aan dat geweld wil doen, zou zich vooral moeten inzetten om de maatschappelijke ongelijkheid te verminderen toegang tot hulpbronnen te vergroten. In het geval van sexarbeid, waarbij het grootste deel van de arbeidsters geïmmigreerd zijn, zouden geldige arbeids- en verblijfsvergunningen, betaalbare woon- en bedrijfsruimtes, aanbod van scholing, gezondheidsvoorzieningen en mogelijkheid tot gezinshereniging al veel opleveren: Juist omdat vrouwen en mannen dan minder afhankelijk zijn, geen torenhoge prijzen betalen moeten, gesterkt worden in hun communicatieve vermogen en heel in het algemeen zelfbewust hun eigen leven vorm kunnen geven. Of dat nu op de Wallen is of niet, doet er niet eens toe.

Geen oplossing

Dit wordt door sexarbeiders en organisaties tegen mensenhandel en bevestigd. De belangenorganisatie ‘Rode Draad’ heeft prostituees over de raamsluitingen op de Wallen gevraagd: “Zij vinden unaniem dat sluiting van de ramen geen probaat middel is tegen mensenhandel, sterker nog, dat het juist mensenhandel in de hand zal werken. Raamprostitutie is – ondanks de (te) hoge huren – een van de weinige vormen van prostitutie waarin de sekswerkers zelfstandig kunnen werken.” Bovendien: “Door het aantal ramen nog verder terug te brengen zal de machtspositie van exploitanten alleen maar versterkt worden.”

Het anti-mensenhandel argument houdt in de ogen van NGO’s ook niet stand: er is “genoeg wetgeving...om arbeids- en mensenrechtenschendingen in de seksindustrie in Nederland aan te pakken. In plaats van nieuwe wetgeving te bedenken zou de gemeente bestaande controlemechanismes beter moeten implementeren.”
Maar de mensenhandelsargumenten zijn een handige morele knuppel om controversiële plannen door de stadsraad te jagen. Want de ‘sanering’ (in het Engels ‘gentrification’ (veredeling) genoemd) die het gebied ‘fraaier en leefbaarder’ wil maken zorgt altijd voor verhoging van de huizenprijzen en de huurkosten in de buurt. Amsterdam zal dan ook geen ‘sociaal New York’ worden, zoals Asscher het zich voorstelt, maar eerder een ‘veredelingsgebied’ voor koopkrachtige investeerders en hun klanten, die de prijzen in de buurt verder op zullen schroeven. We hebben dat eerder gezien in Barcelona, Berlijn, Hamburg, Marseille, of Parijs.

Dolgezellige buurt

De sanering van de Wallen maakt deel uit van een hele serie in Amsterdam. Het begon met de Jordaan eind jaren ‘70 en vervolgens de meer beleidsmatige ‘sanering’ van alle buurten die dicht genoeg bij het centrum liggen zodat er kapitaal uitgesleept kan worden (de Pijp, Czaar Peter buurt, de Westelijke en Oostelijke Eilanden). PvdA parlementslid Mei Li Vos, die op haar ‘blog’ informeert dat ze net een huis op de Wallen heeft gekocht (‘tegen de crisis’) maakt duidelijk wie van dit beleid profiteert. Zij vindt ‘Project 1012’ een goed idee, want het zal ‘die buurt schoon vegen van de maffia en mensenhandelaars...met hier en daar wat gezellige echte coffeeshops, vrij gevestigde zelfstandig opererende prostituees...veel creatieve industrie en de jongens en meisjes van het Leger des Heils.’ Iemand die in de Partij van nota bene de Arbeid zit, weet duidelijk eigen profijt te halen uit een beleid dat sociaal en economisch gemarginaliseerde klasses naar buitenwijken drukt en er voor zorgt dat voor hen de buurt juist geen ‘dolgezellige en levendige buurt’ meer is ‘om domweg gelukkig in te worden’. Het feit dat de gemeente hierbij gebruik maakt van omgekeerde bewijslast om ongewenste vergunningen in te trekken met gebruik van Bibob-wet (de aanvrager moet ‘bewijzen’ dat hij/zij geen criminele intenties heeft), zal de zelfbenoemde democraten daarbij een zorg zijn.

Het zal niemand verbazen dat eén op de vier Wallen-bewoners tegen Project 1012 is. Onderzoek van de Universiteit van Amsterdam toont aan dat de weerstand vooral groot is onder mensen met een laag inkomen en jongeren. ‘Opvallend is dat vooral weerstand tegen de plannen te vinden is onder de traditionele PvdA-achterban. Steun komt vooral van ouderen en grootverdieners. Liefst 59 procent van de overtuigde tegenstanders heeft een linkse politieke voorkeur.’ Die weten dat het op den duur niet alleen de hoeren zullen zijn die verdreven worden. Dat zijn alleen degenen over wiens rug en met erbij gesleepte oude argumentatiepatronen het makkelijkst een beleid van scherpe uitsluiting ingevoerd kan worden.

Lees dit stuk op internet:
• www.globalinfo.nl

Meer over:

PROJECT 1012
• www.centrum.amsterdam.nl/smartsite.dws?id=23768
BIBOB WETGEVING
• www.justitie.nl/onderwerpen/criminaliteit/bibob/index.aspx,
• www.nrc.nl/nieuwsthema/wallen/article1856848.ece/Wat_is_de_Bibob
MENSENHANDEL
• www.mensenhandel.nl, • www.blinn.nl,
• www.lastradainternational.org
SEXARBEID
• www.rodedraad.nl, • www.tampep.com,
• www.pic-amsterdam.com
GENTRIFICATION:
• nl.wikipedia.org/wiki/Gentrification

De globalisering van de NAVO

Vervolg van pagina 1

coördinatie tussen de grote mogendheden onder regie van de VS een hoofdrol te kunnen spelen. Rusland was zwak en China nog in opkomst. Maar al in de Kosovo-oorlog (1999) begonnen de NAVO en de VS zich op de voorgrond te dringen met unilaterale militaire interventies, waarbij de oorlogen van de VS en de 'coalitions of the willing' hoogstens achteraf door de VN worden afgezegend.

Strategisch concept

Binnen Europa was de legitimatie van dit soort militair optreden – hoewel op gespannen voet met het internationaal recht – politiek geen al te groot probleem. Dat bleek in Kosovo.

Daalder en Goldgeier geven helder aan wat de centrale strategische doelstelling van de Amerikaanse politiek in de 20e eeuw was: 'het voorkomen dat welke macht dan ook [behalve de VS zelf, zou ik zeggen – KK] Europa zou kunnen domineren.' De NAVO was hiervoor het instrument. Het NAVO-lidmaatschap stond alleen open voor Europese landen (art. 4 NAVO-verdrag) en in art. 6 werd een geografisch gebied voor de NAVO afgeperkt tot 'het territorium van de [lidstaten] in Europa of Noord-Amerika' of 'de eilanden die onder het juridisch gezag vallen van de [lidstaten] in het Noord-Atlantisch gebied ten noorden van de Kreeftskeerkring' en tevens tot alle 'strijdkrachten, schepen en vliegtuigen' van de lidstaten die binnen dit gebied opereerden. Alleen een aanval binnen dit gebied zou leiden tot het activeren van de verplichting van het bondgenootschap om elkaar te hulp te schieten. Oorlog in de overzeese koloniën werden dus niet gedekt door de NAVO-verplichtingen (hoewel Portugal later wel NAVO-materieel mocht gebruiken in koloniale oorlogen) evenmin als militaire interventies in de 'Derde Wereld' (hoewel de in het kader van de NAVO in Europa aanwezige militaire logistiek van de VS onmisbaar was voor de Vietnamoorlog). Al in 1999, tijdens de Kosovo-oorlog, nam de NAVO-raad echter een nieuw strategisch concept aan waarin de mogelijkheid werd geopend om ook buiten het NAVO-verdragsgebied militaire actie te ondernemen.

> Er wordt steeds meer gepraat over de rol van de NAVO bij het veiligstellen van de toevoer van strategische grondstoffen, vooral olie en gas, naar de rijke landen van het westen.

Bezettingsmacht

Na de aanslagen van 11 september besloot de NAVO-raad dat artikel 5 van het verdrag (de verplichting tot wederzijdse bijstand) van kracht was. Een besluit dat aanvankelijk weinig praktische betekenis had. De VS vielen vrijwel in hun eentje Afghanistan binnen met wat hulp van bevriende special forces, waaronder Nederland. Maar de historische betekenis van het besluit was dat de NAVO nu de mogelijkheid kreeg om in Afghanistan de rol van bezettingsmacht te gaan uitoefenen en een wereldwijde rol te gaan spelen.

Grondstoffen

Aanvankelijk is deze nieuwe rol voor de NAVO vooral beargumenteerd met terreurbestrijding. Dit thema leent zich goed om bestaande beperkingen op militaire actie te doorbreken, want in de strijd tegen terrorisme is immers van alles geoorloofd. Langzamerhand zien we echter de aap uit de mouw komen: er wordt steeds meer gepraat over de rol van de NAVO bij het veiligstellen van de toevoer van strategische grondstoffen, vooral olie en gas, naar de rijke landen van het westen. Al in 2006 wilde de machtige VS-senator Lugar ook de militaire greep naar grondstoffen onder artikel 5 laten vallen. Hij zag geen principieel verschil tussen het dichtdraaien van de oliekraan en een militaire aanval. Vorig jaar werd zijn pleidooi herhaald door voormalig NAVO-opperbevelhebber James Jones. Die generaal is inmiddels nationale veiligheidsadviseur van president Obama. ◘

Protesten tegen NAVO top

Op 3 en 4 April 2009 viert de Noord Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) haar 60-jarig bestaan in Straatsburg/ Baden Baden. Tijd om met pensioen te gaan! In plaats daarvan probeert de Alliantie echter haar overbodig bestaan als verdedigingsalliantie in de Koude Oorlog te muteren in die van mondiale politieagent en interventiemacht. Naast het feestelijke herintreden van Frankrijk in de NAVO, zal op de top in April dan ook een nieuw verdrag besproken worden. De NAVO top volgt direct op de G20 top in Londen, waar de 20 economische machtigste landen zullen proberen om de oplossing voor de economische crisis te bedenken. Ook in Londen zijn grote protesten gepland.

In heel Europa worden protesten voorbereid. Een groot "actiedorp" is in Straatsburg gepland, en thematische actiedagen rondom militarisme, de economische crisis en veiligheid. Op 3 April beginnen de protesten in Baden-Baden waar de regeringshoofden eten en een opera voorstelling willen genieten. 4 April zal het conferentiecentrum van de NAVO top in Straatsburg met intelligente massablokkades ontoegankelijk gemaakt worden. Voor de namiddag is een grote afsluitende demonstratie gepland.

Een overzicht over de protesten met veel links: www.gipfelsoli.org

Ook vanuit Nederland zullen bussen vertrekken naar Straatsburg. Neem voor meer informatie contact op met: natogameover@gmail.com
• www.dissent.nl

Andere bussen worden georganiseerd door platform Stop de oorlog • stopdenavo.blogspot.com

Zaterdag, 21 maart, is er een burgerinspectie van de nieuwe NAVO luchtruimbewakings-eenheid DARS in Nieuw Milligen. Bussen rijden vanaf station Apeldoorn and Arnhem. Aankondigen volgen op:
• www.indymedia.nl

Of kom voor de laatste informatie over de protesten naar het maandelijkse Target Café in Amsterdam: Woensdag 25 maart, 20:00, De Peper, Overtoom 301.

"Naar een grootse strategie voor een onveilige wereld"

Zo luidt de titel van het strategiepapier dat de grondslag zal vormen voor het NAVO beleid in de komende 10 jaar. De strategie is gericht op het behoud van de bestaande hegemonie van de NAVO als interventiemacht en haar rol als mondiaal politieagent uit te breiden. Daarbij streeft de NAVO naar een "allesomvattende veiligheidsaanpak". De NAVO zet daarmee haar transformatie voort van klassieke verdedigingsalliantie tot mondiale interventiemacht die zowel op conflicten in andere landen kan reageren als op sociale onrust in de eigen landen. "De NAVO moet een effectiever instrument worden voor de analyse en discussie van sociо-economische condities die de veiligheidsbedreigingen veroorzaken en voor de ontwikkeling van beleid als antwoord hierop" staat in het strategiepaper. Elders in dit stuk wordt het idee geopperd dat een hongerende man een boze man is.

Veiligheid is overigens niet alleen een onderwerp op de NAVO top. Ook de EU bereidt een nieuw 5-jaar-plan voor in zake binnenlands veiligheidsbeleid. Het gaat erom het EU territorium steeds meer als een gezamenlijk veiligheidsruimte vast te schrijven, wetgeving en databases op elkaar af te stemmen, en de verschillende veiligheidsapparaten nauwer samen te laten werken. Vooral gezamenlijke maatregelen om de controle op het internet te vergroten staan centraal. Verder wordt gepoogd om allerlei sociale conflicten, zoals migratie, voedselcrisis, economie en verzet als "veiligheidsprobleem" te definiëren.

Het officiële papier is te vinden op:
• www.csis.org/media/csis/events/080110_grand_strategy

Een Engelstalige analyse van het nieuwe beleid staat hier:
• www.gipfelsoli.org/Home/5575

AmokVD:
• www.vdamok.nl

Lang leve

Nu de nationale staat een wonderbaarlijke wedergeboorte doormaakt, willen we graag weten wat daarvan de voor- en nadelen zijn. Vandaar deze schets van standpunten en oude discussies binnen links. De beschouwing geschiedt voornamelijk door een marxistische bril bezien.

★ DOOR KATRIN MCGAURAN EN KRISS SOL
(voor de noten: zie de versie van dit stuk op internet)

Wie had gedacht dat we dit nog mogen meemaken. Op de voorpagina van grote dagbladen staan de woorden “nationalisatie” en “banken” naast elkaar. Commentatoren eisen de “wedergeboorte van het primaat van de staat en het sociale” en vinden dat het “afgegleden” neo-liberalisme, gezien de “uit de hand gelopen” financiële markten “terecht zijn einde gevonden heeft”. Sarkozy wil economisch beleid, inclusief dat van de Europese Centrale Bank – die sinds 1998 Europa’s prijsstabiliteit probeert te garanderen – sterker door de staat laten bepalen en buitenlandse investeringen beperken om Europees kapitaal te “beschermen”. En hoewel industriële verbanden en landen die tot nu toe van het Europese neoliberale beleid geprofiteerd hebben (vooral Duitsland) er niet blij mee zijn, is de algemene stemming toch: meer staat, meer protectionisme en minder neoliberalisme.[1]

Dit, zou je kunnen zeggen, biedt een unieke kans om het hele discours te veranderen, anti-kapitalistische debatten naar voren te schuiven en een reëel alternatief te formuleren...

Vanuit links worden echter al bezwaren geopperd tegen deze vervroegde vreugde: wat voor hedendaagse activisten misschien een uniek debat lijkt, heeft een lange geschiedenis. Crisis is een vast onderdeel van kapitalisme en de kapitalistische staat intervenieert in tijden van crisis – ook al hebben Thatcher en Reagan ons wijs willen maken dat het neoliberale model berust op een zwakke staat. Dat gebeurt in de economie, op sociaal vlak, en zo nodig nodig militair in het buiten- en binnenland tegen opstand en verzet door degenen die de hardste klappen te verduren krijgen. ‘Giftige’ kredieten op te kopen en voor korte duur – en vooral zonder de beslissingsmacht in eigen handen te nemen – falende banken overeind houden, is nog geen socialisatie van winst en zeker niet van productiemiddelen. Onlangs werd bekend dat Britse banken miljoenen bonussen aan hun topmanagers willen uitbetalen, vlak nadat de regering er hetzelfde bedrag aan belastinggelden in gestopt heeft. Dus, niks “kansen voor links”: de staat is bezig met het bestendigen van de bestaande ongelijkheid op nationaal en internationaal niveau. En wie hier profiteert is niet “links”, maar nationaal-conservatieven, die zich op nationaal kapitalisme beroepen, banen voor “hun” burgers ten koste van migranten eisen en zich een sterke staat tegen welke globalisering dan ook wensen.

FOTO: DAVID A G WILSON

Texas State Capitol.

Macht is een sociale relatie wiens vorm door specifieke historische ontwikkelingen en conflicten bepaald wordt

Maar is dit niet weer té negatief? Bestaat er niet toch een reden om te juichen? We proberen hier een aantal theoretische inzichten over de staat te schetsen en deze te verbinden met de verschuiving die op dit moment plaatsvindt in dominante opvattingen over de rol van de staat in het leiden van de economie.

De ideologie hinkt achter de economische feiten aan.

De staat: Geen neutrale vertegenwoordiger van “algemeen belang”

Lange tijd was links tamelijk zwak in haar staatsanalyse. Die zwakheid wordt vaak teruggevoerd op het “economisme” binnen (marxistisch) links, dat stelt dat “iedere verandering in het maatschappelijk systeem allereerst plaatsvindt in de economie, en dat politieke actie in de eerste plaats op de economie gericht moet zijn”.[2] Een specifiek onderzoek van de staat wordt daarmee overbodig. Desondanks hebben linkse denkers sinds de jaren zeventig een rijke theoretische geschiedenis opgebouwd en overtuigende verklaringen opgesteld over het wezen en de verandering van staten. Zo analyseren Marxistische en anarchistische theoretische stromingen de staat onder meer vanuit een historisch-structuralisch of klassenstrijd perspectief. Dit betekent de staat niet gezien wordt als een apparaat dat boven specifieke (groeps)belangen staat, zoals in liberale analyses vaak beweerd wordt, maar als het resultaat van historisch specifieke verhoudingen tussen klassen. Bovendien is die volgens hen verbonden aan de heersende eigendoms- en productieverhoudingen. Er zijn natuurlijk belangrijke verschillen tussen verschillende staatsvormen: liberaal-democratisch, fascistisch, autoritair, of ‘reel socialistisch’. Maar ze hebben allemaal iets gemeenschappelijk: ze zijn een machtscontructie die specifieke belangen van sociale klassen vertegenwoordigt, en niet een of ander “algemeen belang”. Er zijn talloze theoretische stromingen en discussies over de exacte ‘natuur’ van de staat. Een belangrijke stroming is de anarchistische, die de staat als machtsinstrument af wil schaffen. De Marxistische ‘leer’ ging altijd uit van een noodzakelijke revolutionaire ‘overgangsfase’ waarbij de arbeidende klasse de staat als machtsinstrument zou gebruiken. Of erger; “de onder communisten gangbare theorie van het staatsmonopoliekapitalisme met zijn dubbelzinnige visie op het klassenkarakter van de staat en de illusie met hulp van de staat de macht van de monopolies aan banden te kunnen leggen zonder het kapitalisme te hoeven breken”.[3] Binnen het Marxisme heeft het debat tussen Nicos Poulantzas en Ralph Miliband uit de jaren ’70 de daaropvolgende staatstheorieën sterk beïnvloed. Helaas was dat vaak – in goede Marxistische traditie – met een sterke focus op hun epistemologische en methodologische verschillen, en niet op de te ontwikkelen conceptuele, dus inhoudelijke kant van staatstheorieën.[4]

Het individu: niet in het centrum der dingen

Staatsmacht zou je kunnen definiëren als “het vermogen van een sociale klasse haar objectieve interesses door het staatsapparaat te realiseren”. Staatsmacht is dus in zoverre kapitalistisch dat het de voorwaarden die voor kapitaalsaccumulatie nodig zijn creëert, in stand houdt of herstelt. En voor zover de staat die voorwaarden niet realiseert, is die dat dus niet.[5] Antikapitalistische strijd zou zich er dus op kunnen richten om ervoor te zorgen dat de staat deze voorwaarden niet (re)produceert. En ook hier verschilt links nogal

Wetenschappelijke uitgangspunten

Wij gaan er even van uit dat elke historische fase een specifieke productiewijze heeft en dat deze productiewijze specifieke functionele interrelaties heeft tussen haar economische (kapitalistische productie relaties en machten), politieke (staatsmacht) en ideologische (individuele en collectieve overtuigingen zoals het neoliberalisme) niveau’s. Bovendien stellen we dat elk niveau bestaat uit 1) structuren die bijdragen aan de reproductie van de productiewijzen en 2) klassenpraktijken, die conflicten en tegenstellingen binnen de productiewijze generen. De productiewijze (de economie en politiek) is stabiel als binnen deze structuur alle niveaus met elkaar samenwerken om de status quo (die onder het kapitalisme de dominante klasse toestaat meerwaarde, die door loonarbeid ontstaat, uit te buiten) te onderhouden en uit te breiden.[9]

de Staat ?

van mening over het 'hoe precies?'. Hoewel ervan uitgegaan wordt dat de staat – ook tijdens de crisis – met name de lange termijn belangen van het kapitalistische systeem en de klassen die ervan profiteren implementeert door de kapitalistische productiewijze in stand te houden – is er ook een stuk positief nieuws: de staat kán dus ook "niet kapitalistische" elementen bevatten.

Naast veel andere aspecten die tot dit staatsdebat behoren en die hier helaas niet verder onder de loep genomen kunnen worden, is een punt belangrijk voor het analyseren van de rol van de staat en zijn functionarissen in de huidige crisis. Dat is de tendens om verhoudingen, klassen en staatsstructuren te zien als een uitkomst van louter persoonlijke, subjectieve keuzes, en minder als een structureel en historisch specifiek systeem. Ook al vertegenwoordigt de staat specifieke interesses, betekent dat niet dat een klasse, of zelfs etnische of religieuze groep, deze staat of dit systeem bewust heeft gecreëerd, met een stappenplan in de hand en in conspiratieve wandelgangen. "Er kunnen immers best kapitalisten bestaan die niet door winst worden gemotiveerd, net zoals er niet-kapitalisten zijn (bijvoorbeeld kleinschalige ondernemers) die integendeel juist wèl zulk een motivatie hebben."[6] Macht binnen de staat en het kapitalisme is een sociale relatie, die onafhankelijk van individuen bestaat, maar waarvan de precieze vorm door specifieke historische ontwikkelingen en conflicten bepaald wordt.

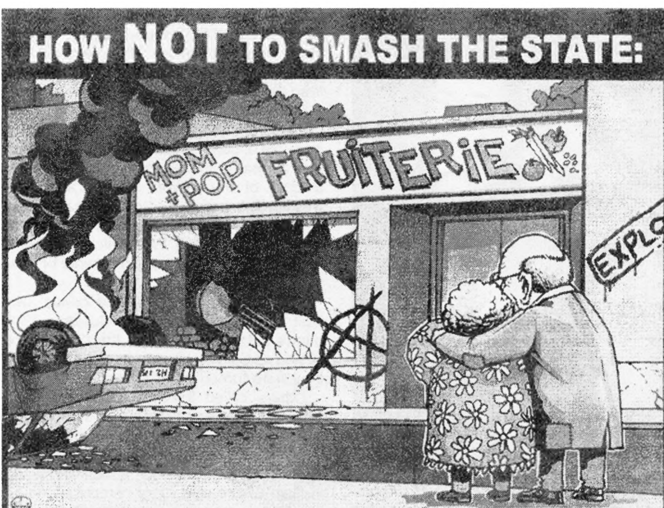

FOTO: CRASHMATTB

Verlaten gevangenis Tennessee State Prison.

De kans: conflicten worden zichtbaar

Daarmee komen we ook meteen bij het tweede belangrijke inzicht van veel linkse staatstheorieën. Het staatsapparaat – dat wil zeggen het resultaat van staatsmacht (met name wetgeving) en het netwerk van instituties en personeel door wie staatsfuncties uitgevoerd worden – is niet homogeen. Het is daarentegen een weerspiegeling van tegenstrijdige maatschappelijke verhoudingen, van conflicterende belangen, meningen en maatschappelijke stromingen. Te vaak – en op grond van het fatale linkse onvermogen verder dan Marx' economische analyse te denken – werd moderne staatsmacht functionalistisch afgedaan als "slechts een comité dat de gemeenschappelijke zaken van de gehele burgerklasse beheert".[7] De staat kan onmogelijk overal – en zonder conflict – fundamentele tegenstellingen uitschakelen of vergaand neutraliseren. Zij is eerder juist een product van strijd; strijd voor de 8-urige werkdag, de strijd voor vrouwenrechten, de strijd voor rechten van migranten, voor sociale, economische en politieke rechtvaardigheid wereldwijd die nog steeds duizenden mensen dagelijks het leven kost.[8] De staat kan ook progressieve en zelfs revolutionaire kenmerken bevatten die onze materiële omstandigheden, onze vrijheden en de mate en vorm van staatsrepressie bepalen.

Staten vertegenwoordigen de specifieke belangen van sociale klassen en niet een of ander "algemeen belang".

Geen antwoord – alleen argumenten

Wat heeft dit nu in hemelsnaam met de crisis te maken, vraagt u terecht. Ten eerste: als de bovengestelde aannames enigszins kloppen, kunnen we de economische maatregelen die kapitalistische staten momenteel nemen in hun context plaatsen en afwegen. Nee, Sarkozy's plannen zijn geen voorboden van het einde van de kapitalistische productiewijze; zij zijn in lijn met de staatsfunctie van het bijeenhouden van tegenstrijdige belangen in een sociaal compromis en een poging de kapitalistische productiewijze te redden, het economisch stelsel overeind te houden. Maar staatsmacht omvat ook klassenpraktijken, die conflicten en tegenstellingen binnen de productiewijze genereren. Deze worden in tijden van crisis duidelijk.
Dit vormt zeker voor links een kans om rationele analyses naar voren te brengen en het dominante vertoog te doorbreken. De verschillende niveaus die in de huidige productiewijze samenwerken zijn even uit balans, de ideologie hinkt achter de economische feiten aan. Ze klopt heel duidelijk niet. Het neoliberalisme zit in een crisis. Nu moeten wij eraan bijdragen dat de hele ideologische en economische status van het kapitalisme ter discussie komt en niet alleen een 'fase' daarvan. We kunnen nu helpen beargumenteren dat het geen kwestie is van neoliberalisme dat zou zijn "afgegleden" en duidelijk maken dat het "kapitalisme op zich" het probleem is, en niet de bankierende klasse die "te gretig" was.

Met dergelijke inzichten kan je ook gerust allerlei irrationele verklaringen van de crisis (de bankiers of het financieel kapitaal "zijn de schuld") en hun uiteindelijk reformistische (terug naar het Keynesianisme) of nationaal-conservatieve ("onze" banen voor "onze" arbeiders) conclusies afweren.

Tegelijkertijd helpt het niet de redding te zoeken in het op scherp stellen van economische ongelijkheid en armoede. Ten eerste omdat voor het overwinnen van het kapitalisme een bepaalde graad van massale organisatie, verspreiding van kennis en inzicht over een vrije en rechtvaardige maatschappelijke en economische wereld op allerlei vlakken nodig is. Ten tweede biedt een economische crisis zónder een radicaal veranderde machtsstructuur geen progressief perspectief op het socialisme, communisme of anarchisme (al naar gelang uw voorkeur).

Kortom, organiseren, samenscholen en helderheid scheppen over de mogelijkheden, de voordelen, ja de dwingende noodzaak, van het 'te boven komen' van het kapitalisme en de staat – het verspreiden van radicaal-linkse theorie en praktijk – dat zouden linkse antwoorden op de crisis – en vooral op de verschuivingen binnen dominante opvattingen over de rol van de staat – kunnen zijn. ◘

Lees dit stuk op internet:
• www.globalinfo.nl

Anarchisme

De anarchistische theorie heeft uiteraard een lange traditie van forse kritiek op 'de staat'
U kunt er honderden klassiekers op naslaan (Proudhon, Bakounin, Rocker, Goldman, Malatesta, Voltairine de Cleyre, Benjamin Tucker en vele anderen).
Maar er zijn ook nieuwere boeken zoals:
• Anarchy, state and public choice (Edward Stringham, Edward Elgar Publishing 2005) of
• The Abolition of the State (Wayne Price, Author House 2007)
Andere moderne theoretici zijn David Holloway, Ian Angus, David Graeber en Noam Chomsky. Websites met veel meer info:
• www raforum.info
• www.anarchist-studies.org
• www.cira.ch
• www.libcom.org
• info.interactivist.net

Hoe anarchosyndicalisten in Zweden en Ierland de strijd organiseren

Masterclass 'organiseren'

Radicale progressieve bewegingen hebben de afgelopen jaren sterk aan kracht en invloed ingeboet. In Nederland is dat onmiskenbaar zo op het terrein van arbeid en inkomen. Ondanks haar enorme ledental lijkt de traditionele vakbeweging niet in staat om gedegen tegenstand te organiseren in deze crisistijden. Ook op het wat bredere economische vlak, bijvoorbeeld als het gaat om privatisering van publieke diensten, is er nauwelijks verzet van betekenis te bespeuren. In buurlanden is dat vaak anders. Onlangs werden vertegenwoordigers van organisaties uit Ierland en Zweden die een linkse radicale praktijk combineren met een basisdemocratisch organisatiemodel uitgenodigd om te vertellen hoe ze dat klaarspelen.

★ DOOR KEES STAD

De organisaties die het meest prominent aan het woord kwamen op de bijeenkomsten in Gent en Amsterdam, hebben beide een libertaire of anarchistische achtergrond. Toch verschillen ze nogal van elkaar. De Zweedse SAC (Sveriges Arbetares Centralorganisation) heeft het meest weg van een echte vakbond. Dirk, uit Stockholm, legt uit hoe ze ontstaan zijn: "We zijn in 1910 opgericht als 'revolutionaire' reactie op de grote traditionele vakbond LO. Er is sindsdien natuurlijk veel veranderd en we waren ooit veel groter dan nu; we hebben zo'n 7000 leden in 75 lokale afdelingen. Eigenlijk ben je lid van de lokale afdeling, en die vormen weer de SAC, het is een federatief systeem. De lokale afdeling kan zijn eigen activiteiten bepalen onder de eigen naam. Maar het aantal leden zegt niet zoveel. We hebben men een minderheid. We benutten ook vaak heel reguliere middelen om conflicten te proberen te winnen. Maar we sluiten nooit CAO's en zijn dus niet gebonden aan beloftes om niet te staken, zoals de andere bonden. Daardoor zijn we vrij om te doen wat we willen. Veel werkenden die dat zien, vinden dat aantrekkelijk. Daarnaast zijn we met veel meer thema's bezig dan alleen loon en arbeidsomstandigheden." Amalia, van oorsprong Chileense maar sinds acht jaar in Malmö lid van SAC, vult aan: "De SAC is de enige bond in Zweden die het niet uitmaakt of haar leden legaal of zogenaamd illegaal zijn. Veel conflicten gaan ook over misdaden tegen 'illegale' arbeiders. De afgelopen jaren zijn voornamelijk 'illegale' Latijns-Amerikanen massaal actief geworden binnen SAC. Ze organiseren zichzelf via het systeem van het

bijvoorbeeld ook een weekblad, Arbetaren, met een oplage van 4000 exemplaren, dat in elke kiosk in Zweden te koop ligt. De invloed daarvan is veel groter dan de oplage doet vermoeden. Wat telt is dat onze leden actief en strijdbaar zijn, vaak naar directe actie als middel grijpt om conflicten met bazen op te lossen en daarin door de bondsstructuur worden ondersteund. We zijn daardoor flink bekend in Zweden. We zijn een 'strijdende bond' met anarchosyndicalistische traditie, maar veel leden zijn niet zo politiek, 'echte' anarchisten vor-register op de arbeidsplek. Bijvoorbeeld een restaurant. Het register houdt in dat de arbeiders bepalen wat hun minimumvoorwaarden zijn aan loon en arbeidsomstandigheden. Als een werkgever zich daar niet aan houdt, krijgt hij problemen. En dan worden ze natuurlijk ondersteund door SAC en hun leden." Er worden filmpjes getoond van felle blokkades van een restaurant waar iemand ontslagen was die protesteerde tegen het te lage loon. De blokkeerders hebben keurige SAC-vestjes aan en gedragen zich rustig maar worden hard door de politie belaagd, die ze een voor een met pepperspray volspuit en wegsleept. "We zijn twee weken lang elke dag teruggekomen, tot we gewonnen hadden. Of soms gaat de zaak dan dicht, de keus is aan hen".

Ierse arbeiderssolidariteit

De leren van de Workers Solidarity Movement (WSM) hebben een stuk minder grote structuur te vertegenwoordigen. Maar wel een heel helder verhaal over de uitgangspunten. Gavin: "We zijn in 1984 opgericht in Dublin en Cork als een zogenaamde platformistische organisatie. Dat betekent dat we volgens de uitgangspunten werken van het platform dat anarchisten uit de Oekraïne in ballingschap in de jaren '20 oprichtten. Uitgangspunt is dat onze leden over een aantal belangrijke zaken overeenstemmen: eenheid van theorie en tactiek, gemeenschappelijke actie en federalisme". "Over ingrijpende thema's nemen we een gemeenschappelijk standpunt in, we schrijven een tekst en bewerken die net zo lang tot we het eens zijn," vult Paul aan. "Je mag natuurlijk je eigen mening hebben over allerlei andere zaken, maar dan doe je dat op persoonlijke titel. Deze praktijk is bij ons ontstaan omdat toen we ons oprichtten we nog midden in de burgeroorlog zaten. Het was belangrijk om een duidelijke stellingname te hebben over het nationalisme en de republikeinse kwestie en zaken als abortus." WSM heeft alleen actieve leden, en dat zijn er nu een stuk of 80. Gavin: "We zijn vaak actief binnen bestaande bonden en proberen daar anarchistische uitgangspunten en directe actie te propageren. Ons idee is dat er geen 'net kapitalisme' bestaat en dat we een anarchistische samenleving willen, en dat daarvoor klassenstrijd nodig is. Maar om die te bereiken moeten genoeg mensen daar aan mee willen doen. Dus moet je ze in contact brengen met anarchistische ideeën en praktijk."

Meer dan brood alleen

Net als de SAC staart de WSM zich niet blind op loonstrijd. Paul: "We willen een heel andere samenleving. We ondersteunen campagnes tegen privatisering of onrechtvaardige belastingen. Toen ze een algemene regressieve belasting op de vuilnis wilden instellen, de bintax, hebben we blokkades van vuilniswagens georganiseerd en we zijn de bevolking van Rossport gaan ondersteunen in hun strijd tegen Shell. Die wil daar een raffinaderij in hun achtertuin neerzetten waar ze fel tegen zijn". Leden van SAC zijn ook altijd in groten getale terug te vinden op globaliseringsdemonstraties. Dirk: "Op de 1e mei en bij allerlei demonstraties zie je vaak een groot anarchosyndicalistisch blok waar veel SAC-leden in meelopen, te herkennen aan de zwartrode vlaggen."

> "We organiseren mensen niet, dat moeten ze zelf doen."

Een andere overeenkomst is dat beide organisaties niet aan proselitisme doen, waar veel radicaal-linkse organisaties mee behept zijn. "We vragen soms wel mensen die we hebben leren kennen en waarvan we denken dat ze veel gemeenschappelijk hebben, om lid te worden. We hebben ook wel onze bladen en zo, maar daar staat voornamelijk onze visie op verschillende zaken in. We moeten het hebben van het goede voorbeeld; als mensen zien dat we ergens actief zijn omdat we erin geloven, en niet omdat we hun zieltjes willen winnen, kunnen ze belangstelling voor onze club krijgen en naar vergaderingen komen. Het gaat ons er niet om zoveel mogelijk leden te hebben, maar mensen die weten wat ze willen en daar naar handelen." Amalia van de SAC begrijpt de vraag uit het publiek aanvankelijk niet, over hoe ze mensen organiseren. "We organiseren mensen niet, dat moeten ze zelf doen. We geven wel informatie, ook in de talen van immigranten, zodat ze weten dat we bestaan, maar ze worden pas overtuigd als ze zien dat we echt strijd leveren". "Het enige dat we ze verder bieden is de structuur" zegt Dirk. "Plaatselijke afdelingen hebben vaak een lokaal, dat kunnen ze gebruiken om te vergaderen, ze kunnen er advies krijgen en wat geld als ze dat nodig hebben. En natuurlijk de solidariteit van de andere leden, de voornaamste kracht van onze organisatie."

Het klinkt allemaal verdacht eenvoudig. Toch bestaat iets dergelijks in Nederland niet. Al is daar de Vrije Bond, die de ruimte biedt voor ondersteuning voor dergelijke gevallen maar op syndicaal gebied de laatste jaren weinig heeft laten zien. Op de volgende pinksterlanddagen (29 mei –1 juni) wordt de discussie voortgezet. ◘

Meer informatie

SAC:
- www.sac.se/en

WSM:
- www.wsm.ie

Gereedschapskist 'organiseren':
- www.libcom.org/organise

Vrije Bond:
- www.buitendeorde.nl/VB
- www.pinksterlanddagen.nl

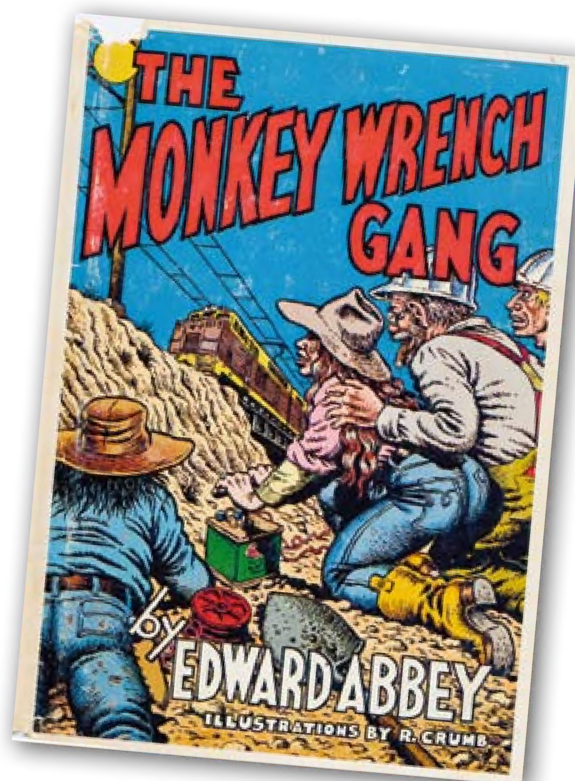
Ontvlambare woorden

Vervolg van pagina 1

in, die vaak over politieke onderwerpen schrijft en ook vaak over politieke activisten. Van hem is bekend dat hij noncomformistisch genoeg is om zijn onderwerp goed uit de verf te laten komen, maar bovendien doet hij altijd legendarisch diep onderzoek naar de thematiek waar hij een boek over schrijft. Sowieso komen uit de Amerikaanse literatuur opmerkelijk veel spannende politiek verhalen (Thomas Pynchon, de nieuwe ster Dana Spiotta). Activisten in de VS schrijven ook vaak mooier en spannender dan soortgenoten elders: dat getuigen Thoreau in 1850 tot-en-met Yippies als Abbie Hoffman en tegenwoordig de uitgaves van crimethink. Een andere grote internationale linkse cultklassieker is 'De Ontheemde' van SF-schrijfster Ursula LeGuin. Dat is een boek dat eerder tot bezinning dwingt. De setting is een planeet waar de anarchistische revolutie geslaagd en geïnstitutionaliseerd is en de hoofdpersoon iemand die er voor kiest de planeet te verlaten en terug te keren naar aarde... Uiteraard is Science Fiction een genre dat zich goed leent om fantasieën over een andere toekomst te schetsen.

Er is één roman waarvan vaststaat dat die een hele subversieve beweging heeft helpen ontstaan: The Monkey Wrench Gang van Edward Abbey. Het boek beschrijft de avonturen van een groepje eco-activisten, die besluiten dat het tijd is om de vernietiging van de natuur door overheden en projectontwikkelaars in het zuiden van de VS een halt toe te roepen. In het boek word je ook wijzer over hoe je effectieve sabotage-acties uitvoert. In een van de hoofdstukken wordt gedetailleerd uitgelegd hoe je een bulldozer het best voorgoed het zwijgen kunt opleggen. Nadat het boek in 1975 uitkwam (en al snel 500.000 exemplaren verkocht) ontstonden actiegroepjes onder de door de protagonisten gebruikte naam Earth First! Na enige tijd kon je spreken van een ware beweging, die nog steeds actief is, ook op andere plekken in de wereld. De hoofdpersoon in de roman, de Vietnamveteraan George Washington Hayduke, die aan het eind van het boek mysterieus verdwijnt, duikt nog steeds overal op, als we de leuzen op muren en T-shirts mogen geloven. Dat het boek veel mensen tot daden geïnspireerd heeft, komt overigens niet alleen omdat het verhaal zo aanstekelijk en volstrekt politiek incorrect neergepend is. De schrijver was nooit te beroerd om zelf aan acties en demonstraties deel te nemen en propageerde dat ook altijd openlijk. Vijftien jaar na The Monkey Wrench Gang schreef hij op veler verzoek nog een vervolg, Hayduke Lives! dat in 1989 net na het overlijden van Abbey verscheen en niet de kracht had van het eerste deel.

> De schrijver, die een drukkerij bezat, had zich in 1972 verzet tegen een inval door de politie en daarbij een pistool gebruikt.

Een boek van enigszins vergelijkbare strekking, dat ook een tamelijk grote culthit werd, is Die Glücklichen van de Berlijnse schrijver/drukker Peter Paul Zahl. Het werd ook in het Nederlands vertaald en uitgegeven bij het Wereldvenster (De Gelukkigen). Het boek kwam in 1979 uit en werd in de gevangenis geschreven. De schrijver, die een drukkerij bezat waar ook veel papier bedrukt werd voor de grote alternatieve scene in Berlijn, had zich in 1972 verzet tegen een inval door de politie en daarbij een pistool gebruikt. Hij was tot 15 jaar celstraf veroordeeld en kwam pas in december 1982 voorwaardelijk vrij. Des te knapper is het om onder dergelijke omstandigheden een boek te produceren dat zo bol staat van de vrolijke opstandigheid. Hoofdrolspelers in De Gelukkigen zijn de leden van een familie 'gewone criminelen' in de Berlijnse wijk Kreuzberg. Ze rollen gedeeltelijk de radicaal linkse kringen in die wijk in, maar zijn vooral bezig met overleven, inbreken en commentaar geven op de wereld om hen heen. Ook in de Gelukkigen word je flink veel wijzer over revolutionaire technieken. Of er daadwerkelijk mensen over de streep zijn getrokken door dit boek, is onbekend. Een militante feministische beweging die in de jaren '70 in Duitsland is ontstaan, heeft zich wel genoemd naar een hoofdpersoon uit een andere roman. Die Rote Zora heeft zich vernoemd naar het meisje uit het boek De Bende van de Rode Zora van de communistische kinderboekenschrijver Kurt Held. Overigens alweer zo'n genre waar het er opvallend vaak revolutionair aan toegaat.

De Nederlandstalige literatuur heeft ook een goedgevulde revolutionaire boekenkast opgeleverd. Alleen Louis-Paul Boon heeft al een halve plank voor zijn rekening genomen. De onstuimige bende van de dichtersgroep de Vijftigers heeft ook heel wat bakens verzet en heilige huisjes omvergetrapt. Iemand die zijn hele oeuvre verbanden heeft gelegd met activisten, is de in Nederland grotendeels vergeten Hans Koningsberger – die sinds de jaren '60 in de VS woonde en werkt en sindsdien publiceerde onder de naam Hans Koning. Zijn boek Het Aards tekort is een even aangrijpend als vergeten hoogtepunt in politieke literatuur. Maar Hans Koning is twee jaar geleden overleden en Boontje is alweer dertig jaar dood. Wie hebben de fakkels overgenomen? Beweegt zich wellicht in de Nederlandse misdaadliteratuur wat? Dat is elders wederom zo'n genre waar opvallend vaak radicale kritiek op de samenleving – en daden daartegen – een plek krijgen. Waarom is de Mexicaanse thrillerauteur Paco Ignacio Taibo II in de VS en Duitsland trouwens een bestseller en wordt die in Nederland niet eens vertaald?

> "Nou man, we moesten dat goud gewoon hebben. Als er iets is waar het Westen nog steeds in uitblinkt, dan is het wel het vermogen voor niets terug te deinzen."
> **(Hans Koning, het Aards Tekort)**

We zijn dus benieuwd naar de opstandige literatuur die vandaag de dag opruiend werkt. Schrijf het ons: welke tekst heeft jou doen besluiten om het systeem te lijf te gaan? ◘

Agenda

za 25 maart
DEN BOSCH
Om 20:00: Extra editie inlichtingendienst te Knoflook (Havendijk 1): VAK (vluchtelingen actie komitee) uit België over de directe acties in België tegen vreemdelingen detentie. Opzet van deze avond is ook om het netwerk tussen Nederlandse en Belgische activisten te versterken.

zo 29 maart
UTRECHT
Grenzeloos Geweld in de jaren '70. Boekhandel de Rooie Rat, Oudegracht 65, (14.00 uur, gratis). Debat naar aanleiding van het boek 'Rood Verzetsfront, Aanzetten tot stadsguerrilla in Nederland' van Paul Moussault (Papieren Tijger, 2009), Sprekers: Paul Moussault, Boudewijn Chorus, Jacco Pekelder en Joost van Steenis. Reserveren: 030-2317189

wo 1 - do 2 april
LONDON, UK
Opstand tegen G20 in Londen
• www.g-20meltdown.org

wo 1 - zo 5 april
STRAATSBURG, FRANKRIJK
Opstand tegen NAVO • www.dissent.nl / • www.vredesactie.be

zo 19 april
AMSTERDAM Documentaire: Between Walls and Favelas (2005, AKKRAAK, 60 min) Discussie: Persoonlijke verhalen, geweld en armoede in Latijns Amerika.
17 uur, LAC, Nieuwe Herengracht 29

vr 1 mei
DEN BOSCH
Vanaf 15:00 Inlichtingendienst De Lux te Knoflook (Havendijk 1). De Dag van de Arbeid = wereldwijd een dag van verzet tegen kapitaal en uitbuiting. Vanaf 15 uur een reeks van activiteiten rond het begrip precariteit, waarvoor landelijk wordt gemobiliseerd. Het geheel zal beginnen met een manifestatie. Om 19 uur wordt er in Knoflook eten geserveerd. Daarna verzorgt AGA een info-avond. Wie weet staat daarna nog een muzikale avond op het programma. voor meer info, check your medias!

za 16 mei
LOCATIE ZIE • www.ojala.nl 19 uur: Doc: The Possibility of Hope (2007, Alfonso Cuaron, 27 min) en afsluitend feest.

zo 30 mei - ma 1 juni
APPELSCHA Pinksterlanddagen, Aekingaweg 1a. Met workshops, optredens. Neem tent en slaapspullen mee. Camping 'Tot Vrijheidsbezinning' • www.pinksterlanddagen.nl

EN VERDER NOG:
ma 20 - ma 27 april
LEUVEN, BELGIË
Actieweek tegen commercialisering hoger onderwijs en EU-top
• www.europeananomalouswave.tk

di 23 - ma 29 juni
CALAIS, FRANKRIJK
No Borders Camp
• london.noborders.org.uk/calais2009

wo 8 - vr 10 juli
MADDALENA, ITALIE
Laatste G8-top
• www.camp08.antira.info

ma 3 - zo 9 augustus
DUTCH/BELGIAN BORDER
• www.klimaatactiekamp.org

Er zijn tientallen (vrij)plaatsen waar alternatieve cultuur en politieke bedreven wordt zonder dat de commercie de pret komt bederven. Een overzicht is te vinden op: • www.radar.squat.net en • www.vrijeruimte.nl/vrpla/index De lijsten hieronder zijn een nogal willekeurige selectie.

Geld
XMINY SOLIDARITEITSFONDS
Geld nodig voor acties en campagnes?
• www.xminy.nl
Die op z'n beurt weer vele vaste donateurs nodig heeft:
giro 609060 Amsterdam

Geld voor Klasse!
En Klasse! wil ook wat: stort grote bedragen op gironummer 9554857 van 'Het Lab' in Amsterdam Benefieten voor en met ons organiseren is ook een goed idee!

Meer vertier en revolutie
JOE'S GARAGE MET AL HAAR ANTIKAPITALISTISCHE BEZIGHEDEN
ma 19.30 Volkseten
di 20-21.30 Kraakspreekuur Oost Amsterdam
wo 20 (soms) Buurtbios
do 19.30 Volkseten
za 14-18 Weggeefwinkel
Pretoriusstraat 43 Amsterdam
• www.joesgarage.nl
RESTAURANT DE HAGEDIS
Waldeck Pyrmontskade 116
Den Haag
• www.restauranthagedis.nl
HUIZE SPOORLOOS
Wilhelminastraat 33 Emmen
• www.huizespoorloos.org
OUDE RKZ
Emmastraat 15 Groningen
• www.orkz.net
HET BLIJVERTJE
3e Oosterparkstraat 44-88, Amsterdam
• www.slimblijven.nl
OCCI EN MKZ
Amstelveenseweg 134
Amsterdam (MKZ om de hoek)
• www.occii.org
ACU
Voorstraat 71 Utrecht
• www.acu.nl

Boekwinkels en infocentra
DE ROOIE RAT
Neerlands oudste en grootste linkse boekwinkel:
Oudegracht 65, Utrecht
• www.rooierat.nl
HET FORT VAN SJAKOO
Jodenbreestraat 24 Amsterdam
• www.sjakoo.nl
ROSA
Folkingedwarsstraat 16A
Groningen
• www.bookshoprosa.org
INFOTHEEK GENT
Annonciadenstraat 16, Gent
• www.anarchie.be/infotheek
INFOCENTRUM WAGENINGEN
Burgtstraat 3 Wageningen
• www.xs4all.nl/~infocen
EURODUSNIE
Koppenhinksteeg, Leiden
• www.eurodusnie.nl

Organisaties
ANARCHISTISCHE GROEP AMSTERDAM (AGA)
Zaterdag Anarchistische Bibliotheek van 14.00 tot 18.00u
1e Schinkelstraat 14-16
Amsterdam
• www.agamsterdam.wordpress.com
VRIJE BOND
• www.buitendeorde.nl/VB
OMSLAG
(werkplaats voor duurzame ontwikkeling)
Hoogstraat 301a in Eindhoven.
Bezoek: bel eerst 040-2910295
• www.omslag .nl

Heb je ook wat te melden of wil je op deze pagina staan: meld het de redactie:
• klasse@globalinfo.nl

Websites
DE VRIJE
• www.devrije.nl
INDYMEDIA
• www.indymedia.nl
KONFRONTATIE
• www.konfrontatie.nl
GLOBALINFO
• www.globalinfo.nl
KLEINTJE MUURKRANT
• www.stelling.nl/kleintje
VÓÓR DE VERANDERING
• www.globalternatives.nl
AKTIE AGENDA
• www.aktieagenda.nl
STUDENTEN
• www.universitaireactivisten.nl
GEEFWINKEL
• www.geefwinkel.nl
Om er een paar te noemen

Brochure over moslimfundamentalisme:
In de Gebladerte-reeks is brochure nr. 32 verschenen, getiteld "Linksom tegen het moslimfundamentalisme". De auteurs, Mehmet Kirmaci en Eric Krebbers, zijn beiden actief bij de linkse basisorganisatie Doorbraak. Het islamitische fundamentalisme wint wereldwijd aan macht en invloed, ook in West-Europa. Kirmaci en Krebbers analyseren het gedachtengoed van moslimfundamentalistische groeperingen, intellectuelen en geestelijke voorgangers die in Nederland actief zijn. Ook gaan ze in op de achtergrond van de fundamentalisten. Kirmaci en Krebbers tonen aan dat de autoritaire, seksistische en homovijandige ideologie en idealen van het moslimfundamentalisme volkomen tegengesteld zijn aan het wereldbeeld van links. Ze roepen op tot een actieve strijd tegen het islamitische fundamentalisme, als onderdeel van een sterkere linkse oriëntatie op 'allochtone' jongeren die – geconfronteerd met racisme, islamofobie en uitsluiting – alle reden hebben om op zoek te gaan naar politieke alternatieven. De auteurs zien progressieve moslims nadrukkelijk als bondgenoten.

De brochure telt 68 pagina's en bevat 11 artikelen. Hij kan besteld worden door 3 euro over te maken op giro 95225 t.n.v. Stichting Gebladerte te Leiden o.v.v. G32. Vermeld ook duidelijk je adresgegevens. Bestellen? Zie • www.defabel.nl/geblader.htm.

Redactie
klasse@globalinfo.nl
Ontwerp
huiebrt@studioteekens.nl
Layout
LxAudioVisuals@gmail.com

"There was a nice event and then when it finished people decided to go and express their anger and destroy the parliament and then it all spread through Old Riga,"
Anna Gulbe, 19, to the Associated Press news agency. (BBC 14 januari 2009)